

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
Протокол №2

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних
наук, професор

_____Олег ОМЕЛЬЧУК
30 серпня 2024 року
м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ В СФЕРІ
ЕКОНОМІКИ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондвий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

Розробник програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Дмитро ВИГОВСЬКИЙ

25 серпня 2024 року

Схвалено кафедрою кримінального права та процесу 28 серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри _____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

28 серпня 2024 року

Деканеса факультету управління та економіки __Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

28 серпня 2024 року

Погоджено методичною радою університету 29 серпня 2024 року, протокол № 1.

Голова методичної ради

_____ Ковтун І.Б.

29 серпня 2024 року

Обліковий обсяг програми – 0,88 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	2
2.	Заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	10
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	10
	4.2. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять	–	11
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	–	11
	4.4. Індивідуальні завдання	–	14
5.	Методи навчання та контролю	–	15
6.	Схема нарахування балів	–	15
7.	Рекомендована література	–	18
	7.1. Основні джерела	–	18
	7.2. Допоміжна література	–	18
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	20

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	–	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
3.	Назва спеціалізації	–	
4.	Назва дисципліни	–	Кримінальна відповідальність за злочини в сфері економіки
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ППВ.5.11
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій
10.	Семестр	–	п'ятий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3/90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	36
	% від загального обсягу	–	40
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	семінарські заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	самостійна робота (годин)	–	54

тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2
самостійної роботи	– 3,2
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 10
% від загального обсягу	– 11,1
лекційні заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 60
семінарські заняття (годин)	– 4
% від обсягу аудиторних годин	– 40
самостійна робота (годин)	– 80
% від загального обсягу	– 88,88
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 1,66
самостійної роботи	– 4,44
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 6. Основи конституційного права та антикорупційного законодавства ЗПО 7. Психологія.
2) супутні дисципліни	– ППО 13. Інформаційна безпека бізнесу
3) наступні дисципліни	– ППО 18. Соціальна відповідальність та етика бізнесу;
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації</p> <p>СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК 6. Здатність діяти соціально-відповідально і свідомо.</p> <p>СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПР 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату;
1.2) називати закони, що регулюють правовідносини, які виникають у процесі протидії злочинам у сфері економіки у різних їх проявах;
1.3) знати поняття та структуру економічної злочинності, її основні детермінанти, засоби протидії;
1.4) характеризувати особливості використання засобів протидії окремим видам злочинів у сфері економіки;
1.5) визначати роль державних і недержавних органів, що здійснюють протидію злочинам у сфері економіки.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають сутність і природу злочинам у сфері економіки, механізм їх породження;
2.2) визначати специфіку законодавства у сфері реалізації державної політики, спрямованої на протидію злочинам у сфері економіки;
2.3) характеризувати особливості регулювання суспільних відносин у сфері профілактики злочинів у сфері економіки;
2.4) встановлювати механізм реалізації антикримінальної політики держави у сфері протидії злочинам у сфері економіки;
2.5) характеризувати основні соціальні процеси, які виступають у якості причин та умов злочинів у сфері економіки взагалі та окремих їх видів.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) аналізувати сучасні проблеми протидії злочинам у сфері економіки в Україні;
3.2) віднаходити шляхи вирішення проблем, що можуть виникнути при реалізації державної антикримінальної політики щодо злочинів у сфері економіки;
3.3) аналізувати статистичні данні, що стосуються основних показників економічної злочинності;
3.4) Здійснювати порівняльний аналіз механізмів протидії злочинам у сфері економіки в Україні із відповідною практикою в зарубіжних країнах;
3.5) скласти зразки анкет, що застосовуються під час проведення досліджень щодо латентних злочинів у сфері економіки.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) виділяти головні положення (завдання, пропозиції, оцінки тощо),

викладені в нормативно-правових актах, що стосуються заходів протидії злочинам у сфері економіки;
4.2) порівнювати різні види злочинів у сфері економіки відповідно до запропонованих критеріїв;
4.3) аналізувати наслідки неефективності законодавства у сфері протидії злочинам у сфері економіки
4.4) обчислювати співвідношення показників рівня, структури, динаміки окремих видів злочинів у сфері економіки;
5.5.) класифікувати суб'єктів профілактичної діяльності залежно від напрямів заходів протидії злочинам у сфері економіки, що вживаються ними
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу здійснення аналізу окремих показників злочинності, що складають статистичну картину економічної злочинності взагалі;
5.2) пропонувати зміни до чинних актів у сфері реалізацію державної антикримінальної політики в сфері протидії злочинам у сфері економіки;
5.3) встановлювати механізм ефективного застосування заходів антикриміногенного характеру у сфері економіки;
5.4) пояснювати порядок досягнення позитивної динаміки окремих видів злочинів у сфері економіки;
5.5) узагальнювати механізм діяльності суб'єктів антикриміногенної профілактики у сфері економіки
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) порівнювати способи реалізації антикриміногенної політики держави в сфері економіки;
6.2) узагальнювати правові вчення про засоби ефективної протидії злочинам у сфері економіки;
6.3) узагальнювати правове значення адміністративно-правових на соціально-виховних засобів профілактичної та каральної діяльності для антикриміногенної політики України в сфері економіки;
6.4) узагальнювати нормативно-правовий інструментарій протидії окремим видам злочинів у сфері економіки
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти проекти нормативно – правових актів за завданою ситуаційною задачею;
7.2) писати опорні конспекти інтерв'ю та соціальних опитувань;
7.3) складати анкети для встановлення рівня латентної злочинності у сфері економіки;
7.4) розробляти схему надання соціальних послуг раніше засудженим за злочини у сфері економіки особам;
7.5) придумувати ситуативні завдання та готувати необхідні документи для її

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи кримінального права України. Ч. 1.

Поняття, предмет і метод кримінального права. Завдання кримінального права України. Кримінальне право і суміжні галузі права. Система кримінального права України. Принципи кримінального права України. Джерела кримінального права України. Поняття кримінального правопорушення. Ознаки кримінального правопорушення. Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень.

Тема 2. Основи кримінального права України. Ч. 2.

Поняття та ознаки кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Межі кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Поняття і значення складу кримінального правопорушення. Співвідношення понять «кримінальне правопорушення» і «склад кримінального правопорушення». Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення. Класифікація складів кримінальних правопорушень. Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення. Поняття і значення суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Тема 3. Загальні положення кримінологічної науки.

Кримінологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика кримінології. Злочинність та її основні показники. Детермінанти (причини і умови) злочинності. Особистість злочинця. Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. Організована злочинність у проявах злочинів у сфері економіки. Корислива злочинність і її співвідношення з економічною злочинністю. Насильницька злочинність та її зв'язок з економічною злочинністю. Кіберзлочини як спосіб вчинення злочинів у сфері економіки.

Тема 4. Економічні категорії в сучасній кримінології.

Основні концепції економічної злочинності в зарубіжній кримінології. Зміст, характерні риси та представники таких концепцій як «злочинність білих комірців», «корпоративна злочинність», «економічна злочинність», «господарська злочинність». Основні концепції економічної злочинності у вітчизняній кримінології. Періодизація розвитку вчення про економічну

злочинність у вітчизняній кримінології. Характерні риси радянського та сучасного періодів концептуалізації економічної злочинності. Поняття та ознаки економічної злочинності. Співвідношення понять «економічна злочинність», «кримінальні правопорушення у сфері економіки», «кримінальні правопорушення економічної спрямованості», «господарські кримінальні правопорушення». Зміст та обсяг поняття «економічна злочинність». Поняття кримінологічної характеристики економічної злочинності. Складові елементи кримінологічної характеристики економічної злочинності. Зміни у кримінологічних показниках економічної злочинності у світі. Методологія вимірювання економічної злочинності у зарубіжній та вітчизняній кримінології. Латентність економічної злочинності як одна із ознак, яка впливає на вибір методів її дослідження та вимірювання.

Тема 5. Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання.

Поняття, підстави кримінально-правової кваліфікації. Принципи кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадії їх вчинення. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень за конкуренції кримінально-правових норм. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених при наявності кваліфікуючих та привілейованих ознак складу кримінальних правопорушень. Кваліфікація діянь, вчинених при обставинах, що виключають їх злочинність. Розмежування складів кримінальних правопорушень та відмежування їх від складів інших правопорушень. Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення.

Тема 6. Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України.

Поняття та види кримінальної відповідальності. Момент виникнення кримінально-правових відносин та момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Правові підстави кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Види форм реалізації кримінальної відповідальності. Поняття і значення інших заходів кримінально-правового характеру. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстава їх застосування. Підстава застосування та порядок здійснення примусового лікування. Поняття, зміст, підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Тема 7. Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення

Загальні положення про юридичну відповідальність та проблеми протидії економічним правопорушенням. Злочини та інші економічні кримінальні правопорушення: поняття, критерії розмежування, підстави юридичної відповідальності. Юридичний склад економічного кримінального правопорушення. Родовий та безпосередній об'єкти правопорушення в сфері економіки, його предмет. Об'єктивна сторона складу економічних правопорушень. Власність та її форми як основа існування економічних правопорушень й організованої злочинності. Засоби захисту власності та економічних відносин у державі різними галузями законодавства. Загальна характеристика правопорушень у кредитно-фінансовій сфері. Фіктивне підприємництво. Протидія законній підприємницькій діяльності. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю, та розголошення комерційної таємниці. Правопорушення, пов'язані з банкрутством.

Тема 8. Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності

Поняття «протидія економічній злочинності» та його співвідношення з суміжними поняттями. Види протидії економічній злочинності. Загальносоціальні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика. Спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика. Суб'єкти, що здійснюють спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності в Україні та їх діяльність. Діяльність недержавних суб'єктів протидії економічній злочинності в Україні. Організаційні та правові заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види та характеристика. Головні напрями попередження економічної злочинності в економічній, кримінологічній, кримінально-правовій, кримінально-процесуальній і кримінально-виконавчій політиці держави. Основні напрямки сучасної кримінологічної політики держави щодо попередження економічної злочинності.

Тема 9. Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки

Поняття міжнародного співробітництва у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. Міжнародно-правовий механізм співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. Роль міжнародних організацій в боротьбі із економічною злочинністю. Основні форми співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. Діяльність Інтерпол і Європол в боротьбі із економічною

злочинністю. Міжнародно-правове регулювання попередження та боротьби з економічною злочинністю. Імплементация норм міжнародного права щодо попередження та боротьби з економічною злочинністю в національне право України.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Основи кримінального права України. Ч. 1.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
2.	Основи кримінального права України. Ч. 2.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
3.	Загальні положення кримінологічної науки.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
4.	Економічні категорії в сучасній кримінології	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
5.	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
6.	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
7.	Особливості кримінальної відповідальності за економічні правопорушення.	10	2	2			6	10	2	2	-	-	6

8.	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
9.	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
Всього годин :		90	18	18	-	-	54	90	6	4	-	-	80

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
		Денна форма
1	2	3
1.	Основи кримінального права України. Ч. 1.	2
2.	Основи кримінального права України. Ч. 2.	2
3.	Загальні положення кримінологічної науки	2
4.	Економічні категорії в сучасній кримінології	2
5.	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання	2
6.	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України	2
7.	Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення	2
8.	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності	2
9.	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки	2
	Усього	18

4.3. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
		Денна форма
1	2	3
1.	Основи кримінального права України. Ч. 1.	8

		1. Визначити кримінальне право як науку; 2. Охарактеризувати систему джерел кримінального права України; .	
2.	Основи кримінального права України. Ч. 2.		6
		1. Визначити значення складу кримінального правопорушення; 2. Систематизувати основні види складів кримінального правопорушення	
3.	Загальні положення кримінологічної науки		6
		1. Визначити поняття причин і умов злочинності. 2. Охарактеризувати напрями реалізації державної політики України в сфері усунення детермінантів злочинності	
4.	Економічні категорії в сучасній кримінології		6
		1. Визначити поняття економічної злочинності. 2. Охарактеризувати зарубіжні теорії походження особистості злочинця у сфері економіки	
5.	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання		6
		1. Проаналізувати поняття кримінально-правової кваліфікації. 2. Провести аналіз основних теорій кваліфікації кримінальних правопорушень. 3. Порівняти принципи кримінально-правової кваліфікації в Україні та зарубіжних країнах	

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		Годин	Денна форма
1	2	3	
6.	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України		6
		1. Класифікувати види форми реалізації кримінальної відповідальності; 2. Охарактеризувати правові підстави кримінальної відповідальності	
7.	Особливості кримінальної відповідальності за економічними кримінальними правопорушеннями		6
		1. Систематизувати види економічних кримінальних правопорушень; 2. Охарактеризувати основні детермінанти економічних кримінальних правопорушень.	
8.	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності		6
		1. Розкрити специфіку протидії економічній злочинності; 2. Класифікувати види злочинів у сфері економіки за рівнем суспільної небезпечності.	

9.	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки	6
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити характерні механізми протидії економічним злочинам засобами міжнародних організацій; 2. Охарактеризувати роль Інтерполу у протидії транснаціональній економічній злочинності. 	
	Усього	56

4.4. Індивідуальні завдання

4.4.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студентів денної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема ІНДЗ у формі наукової роботи обирається студентом добровільно і закріплюється за студентом викладачем на початку семестру. Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану роботи (вступ, перше питання - розкриття теоретичних аспектів проблеми, друге питання - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація ІНДЗ на семінарських заняттях (виступ до 5 хвилин).

Тема ІНДЗ у формі реферату обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем протягом семестру і виконується за усталеними вимогами.

4.4.2. Теми завдань

4.4.2.1. Теми наукових робіт

4.4.2.2. Теми рефератів

1. Проблеми антикримінальної політики України на сучасному етапі.
2. Принципи антикримінальної політики: поняття, класифікація, зміст.
3. Європейська практика протидії економічній злочинності та протидія економічній злочинності в сучасній Україні.
4. Основи економічної теорії в контексті правової держави.
5. Економічна злочинність у працях вчених-кримінологів.
6. Сучасна антикриміногенна політика: якій їй бути?
7. Система протидії економічній злочинності в сучасній Україні та проблеми її удосконалення.
8. Роль громадськості і суспільства у формуванні антикримінальної політики держави.
9. Профілактика економічної злочинності як важливий напрямок діяльності правоохоронних органів: стан, тенденції, проблеми.
10. «Теорія розбитих вікон» у контексті детермінації економічної злочинності.
11. Аудит як елемент запобігання та протидії економічній злочинності.
12. Дослідження економічної злочинності у працях американського кримінолога Е. Сазерленда.
13. Співвідношення понять «економічна злочинність», «злочини у сфері економіки», «злочини економічного характеру».
14. Основні політико-ідеологічні фактори економічної злочинності.

15. Сучасний стан і тенденції розвитку економічної злочинності та корупційних проявів в Україні.
16. Вплив світових глобалізаційних процесів на стан і динаміку економічної злочинності в Україні.
17. Функціонування системи правоохоронних органів та суду як фактор стримування економічної злочинності, його реальна значимість.
18. Структура і типи особистості злочинця, що вчиняє злочини у сфері економіки.
19. Прогнозування економічної злочинності.
20. Прогнозування індивідуальної злочинної поведінки у сфері економіки.
21. Економічна злочинність та боротьба з нею в країнах пострадянського простору.
22. Боротьба із економічною злочинністю в країнах Європи.
23. Латентність, як характерна категорія економічної злочинності.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.
- складання окремих процесуальних документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

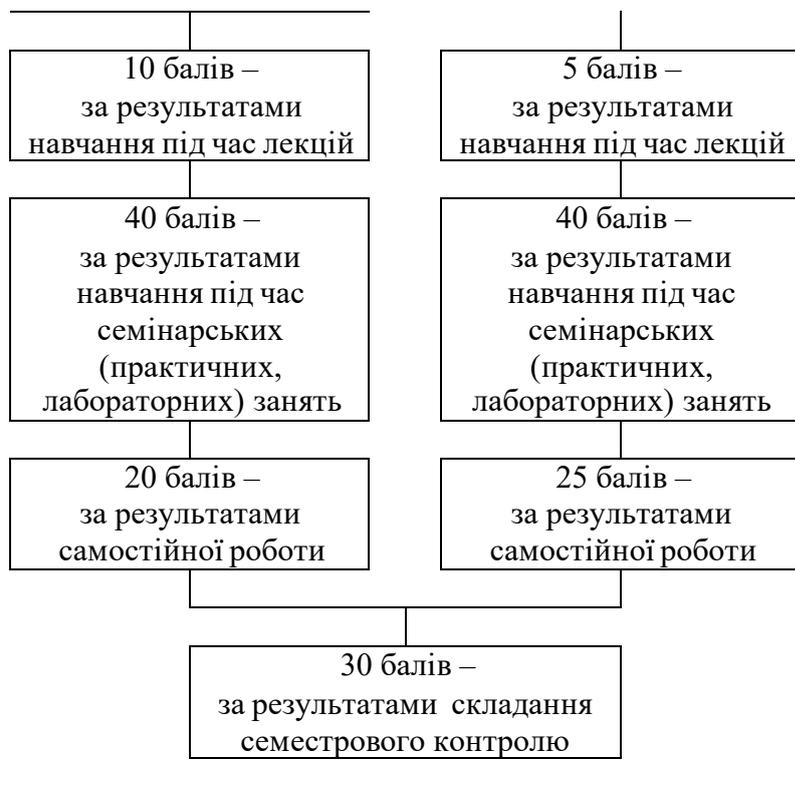
- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) захист підготовленого звіту з ІНДЗ;
- 4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового або усного заліку.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,5	6,6	7,7	8,8	9,9 (10)

6.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання.

Отже, рівень знань студентів під час семінарських занять може оцінюватися кількістю балів у таких межах:

№ з/п	Рівень знань студентів		Кількість семінарських занять відповідно до навчального плану
			9 занять
1.	Високий (творчий)	90-100 %	8,0-9,0
2.	Достатній (конструктивно-варіативний)	82-89 %	7,5
		74-81 %	7,0
3.	Середній (репродуктивний)	64-73 %	6,0-6,5
		60-63 %	5,5
4.	Низький (рецептивно-продуктивний)	35-59 %	3,0-5,0
		0-34 %	0,0-2,5

6.4. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та складності, але не може бути більше 6-8 балів для індивідуальних завдань та 10-12 балів для індивідуальних навчально-дослідних завдань.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

7.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004. (дата звернення: 20.07.2024).
3. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст. 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
5. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. ст.241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3342-XII. Офіційний вісник України. 1993. № 35. Ст. 358. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
7. Про Бюро економічної безпеки: Закон України від 09.10.2021 р. № 1774-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 23. Ст.197.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> дата звернення: 20.07.2024).
8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> дата звернення: 20.07.2024).
9. Стратегія розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р. Офіційний вісник України. 2016. № 3. С. 301.

7.1.2. Література

1. Антипов В.І. Тіньова економіка та економічна злочинність: світові тенденції, українські реалії та правові засоби контролю: (теоретико-методологічні узагальнення) Вінниця: ДП ДКФ, 2006. 1039 с.
2. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 428 с.
3. Бугера С.І. До питання формування системи заходів запобігання та протидії злочинності у сфері економіки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2024. №1. С. 22-27.
4. Виговський Д.Л., Нікіфорова Т.І. Окремі питання кримінологічного визначення поняття «жертва злочину». *Університетські наукові записки. Часопис*

- Хмельницького університету управління та права*. Т.19. 2020. №1(43). С. 175-183.
5. Виговський Д.Л. До питання використання термінів «особа злочинця» та «особистість злочинця» в кримінології. Університетські наукові записки. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №2 (80). С. 138-147.
  6. Виговський Д.Л. Окремі питання доцільності використання соціолектизмів кримінальної субкультури в тексті кримінального закону. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №3-4 (75-76). С. 297-304.
  7. Виговський Д.Л. Поширення псевдозаконів кримінальної субкультури засобами мережі «Інтернет» як прояв кіберзлочинності. Університетські наукові записки. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №4 (88). С. 58-72.
  8. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
  9. Дрьомін В.М. Формування тіньової економіки у сфері господарської діяльності як соціального інституту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип.56. С. 23-32.
  10. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: особливості кримінальної відповідальності. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2014, № 1 (2). С. 169–175.
  11. Європейський досвід організації системи протидії економічній злочинності. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalnabezpeka/evropeyskiy-dosvid-organizacii-sistemi-protidii-ekonomichniy>
  12. Злочинність у сфері економіки: проблеми прогнозування, планування та координації заходів протидії / За ред. проф. Кальмана О. Г. Х.: Вид-во «Новасофт», 2005. 180 с.
  13. Кальман О.Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми: монографія Харків: Гімназія, 2003. 252 с.
  14. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні (курс лекцій). Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 282 с.
  15. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / За редакцією В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Видання 5-те, перероблене і доповнене. Харків: «Право», 2015. 528 с.
  16. Кримінологія : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 240 с.
  17. Мельничук Т.В. Економіко-кримінологічний аналіз ціни злочинності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Випуск 21. Частина 1. Том 3. С. 64-69.
  18. Мельничук Т.В. Кримінологічна оцінка функціональності економічної злочинності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. № 67. С. 514-521.
  19. Міловідов Р.М. Ефективність кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Ужгород : ТОВ «ІВА», 2013. 259 с.
  20. Мітрічев І. Фрод-моніторинг для протидії шахрайству в банківських установах [Електронний ресурс]. *Україна Фінансова*. Режим доступу: http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/131.htm.
  21. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.

22. Осадчий В.І. Корупційні злочини: монографія. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2016. 81 с.
23. Попович В.М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія. Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. 524 с.
24. Попович В.М. Тіньова економіка як предмет економічної кримінології Київ: Правові джерела, 1998. 448 с.
25. Рогожнікова Н.В. Концептуальні підходи до моніторингу як форми спостереження за процесом споживчого кредитування в комерційному банку. *Вісник Університету банківської справи Національного Банку України*. 2010. № 3 (9). С. 191-193.
26. Стрельцов Є.Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти. Передмова Джеса Меххема (Іллінойській ун-т, США). Одеса, Астропринт, 2000. 476 с.
27. Федорчук І.М. Обставини, які обтяжують покарання за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 240 с.
28. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2(19), С. 109-119.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>
2. Президент України: <http://www.president.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/control>
4. Міністерство внутрішніх справ України: <https://www.npu.gov.ua/uk>
5. Офіс Генерального прокуратура: www.gp.gov.ua
6. Національна поліція України: <http://npu.gov.ua>
7. Патрульна поліція України: <http://patrol.police.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Бюро економічної безпеки України: esbu.gov.ua
10. Служба безпеки України: <https://ssu.gov.ua>
11. Рада національної безпеки і оборони України: www.rnbo.gov.ua
12. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя: <http://kompravpol.rada.gov.ua>
13. Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності: <http://komzakonpr.rada.gov.ua>
14. Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин: <http://kompravlud.rada.gov.ua>
15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: <http://www.ombudsman.gov.ua>
16. Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua>
17. Верховний Суд: <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
18. Європейський суд з прав людини: <http://www.echr.coe.int>
19. Українська Гельсінська спілка з прав людини: <http://helsinki.org.ua>
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
21. Львівська національна наукова бібліотека НАН України імені Василя Стефаника: www.lsl.lviv.ua
22. Наукова бібліотека імені М. Максимовича: www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3
23. Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого: <http://library.nlu.edu.ua>

